

Parròquia de Sant Bartomeu i Santa Tecla de Sitges

La pila baptismal és de l'any 1836, de marbre blanc, i pagada per l'il·lustre Dr. Manuel Llopis i Ribera, ardiaca de la catedral de Tarragona. Situada a la dreta de l'entrada principal. Té dues cavitats separades entre sí, i cobertes per unes tapes de fusta octogonals acabades amb uns poms de llautó. La cavitat de la dreta té sortida d'aigua. Aquestes dues cavitats són octogonals per la part de dalt i el seus interiors són semiesfèrics. A tot el perímetre de la pila hi ha un bordó del mateix marbre. Aquesta impressionant pila descansa sobre quatre peus de lleó. La part de sota té unes formes gravades de gallons, com si fossin el suport de la pila pròpiament dita.

A la paret del fons del baptisteri hi ha una vitrina amb les gerres dels sants olis. I a sobre d'aquesta vitrina hi ha una pintura representant el bateig de Jesús per sant Joan Baptista, obra del pintor Pere Pruna i Ocerants (1904/1977).

Parròquia de Sant Pere de Riudebitlles

Situada al cantó esquerre de l'altar major i al costat del ciri pasqual. És de marbre blanc i de forma octogonal, amb una sola cavitat sense sortida d'aigua. Aquesta cavitat té dos cossos ben diferenciats per la part de fora; el de sobre més ample de diàmetre i el de sota acaba estrenyent-se sobre un tercer de perímetre més estret d'on arrenca la columna de suport. La tapa que la cobreix és de fusta, acabada amb una creu. La columna de suport també és octogonal acabada amb dues bases igualment de forma octogonal. Finalment tot descansa sobre una base de marbre quadrada.

Parròquia de Sant Quintí de Mediona

La pila baptismal de pedra, de l'any 1901, estava situada a la dreta de l'entrada de l'església. Amb la destrucció de l'església de l'any 1936, no va ser malmesa com ho fou la nau del temple i tota la documentació. Aproximadament l'any 1977 va ser traslladada de dins l'església a fora, en una plaça lateral. I, també aproximadament, els anys 2004/2005 va ser col·locada de nou dins l'església a l'esquerra de l'altar major i a dins de la pila baptismal moderna, dissenyada aquesta, amb sortida d'aigua viva constantment. Un cop es va veure que no era pràctica aquesta sortida d'aigua, a dins el recipient de la pila baptismal moderna s'hi va col·locar l'antiga sense entrada d'aigua viva.

La pila moderna de marbre blanc i forma cúbica per fora, es feia servir des de l'any 1977 a l'any 2004, aproximadament. Hi ha una canalització des d'on sortia l'aigua cap a l'interior semiesfèric amb desaigua. La humitat que tot plegat produïa va ser el motiu del seu desús. I un cop s'hi va col·locar la pila antiga a dins, sense sortida d'aigua, aquesta pila antiga va passar a ser la de batejar habitualment.

Per la part de dalt és octogonal i rodona la semiesfera de dins. Té un bordó de pedra llis, i a sota d'aquest bordó uns gravats com de gallons, inclinats. Sembla ser que abans de ser traslladada a l'exterior, tenia un peu de pedra del que es desconeix la seva destinació actual o bé si va ser destruït. Es pot apreciar força bé la data de 1901, amb una D al davant i una C al darrere. Tot el demés ha estat malmès.

Sobre una pila baptismal dels segles XV al XVIII en parlem en el capítol corresponent. I també fem referència en el capítol de les piles de la segona meitat del segle XX amb valor artístic i funcional, de l'estructura moderna de l'any 1977.

Parròquia de Sant Pere de Els Hostalets de Pierola

Notes històriques:

Del llibre de la obra de 1778 a 1864: *19 mars 1788. Se pagà per guix i rajoles per la casa, y capella de St. Christofol, per adobar la conca de las fons baptismals, y una casulla de gra de turch, vi de lo tor 124: 30 lliures 10 sous. 23 maig 1795. Se pagà per una capida per batejar, y una tovallola per fer los Ofertoris: 8 lliures 3 sous 9.*

Dels llibres de visites pastorals del 1655 a 1739. Del llibre número 81: *10 novembre 1739. Francesc del Castillo, bisbe de Barcelona. Manam a tots los curats que en las partides dels Desposoris y Baptismes expressen lo cognom de las Mares dels Desposats y Batejats per lo molt que condueix en lo esdevenidor per proves de llinatges.*

Com en nostres sinodals... del Sagrament del Baptisme... estiga prohibit, y vedat, que dona alguna no puga exercir lo ofici de llevadora que primer no ne instruïda per lo Parroco, y aprovada per Nos ó per Nostre Vicari General.

11 octubre 1758. Assensi Sales, bisbe de Barcelona. Establim, ordenam y manam que de asi en abans las partides dels Baptismes y Desposoris se sota escrigan per lo Parroco y si altre Sacerdot administrara lo Batisme, se sota escriga també aquest.

Com en nostres Sinodals... del Sagrament del Batisme constituïó 7 estiga prohibit y vedat que dona alguna no puga exercir lo ofici de llevadora que primer no sia instruïda per lo Parroco y aprovada per nos o per nostre C. G. 1. Per xo ordenam y manam a totes y sengles llevadores que dins 2 mesos del dia de la publicació del pnt Cartell en abantcomptadors faren ostentació al Parroco de la aprovació que tenen de nostre Vicari General o de nostres predecesors; y no fentho així, ara per aleshores las suspenen de dit ofici fins que presentin examen del Parroco, aportan dita aprobacio.

25 abril 1814. Visita pastoral del bisbe Pablo de Suhar. Primeramente encargamos y mandamos al Rdo. Cura Parroco que cubra con una badana la Pila Bautismal, para que no pueda de modo alguno entrar el polbo en ella.

12 agost 1858. Bisbe Antonio Palau y Termens. Que se estañe la conca del Bautisterio y se tengan siempre muy limpias las mismas, quitando el engrudo y el verdillo que se cria.

10 juliol 1886. Bisbe Jaime Català y Albora. Ordenamos al Rdo. Parroco que a la mayor brevedad posible haga estañar el vaso en que se conserva el agua de las fuentes bautismales.

És curiós observar com a partir de l'any 1814 les notes ja s'escriuen en castellà. A part d'aquesta anècdota, podem deduir que l'any 1739 ja hi havia pila baptismal, que no és però, l'actual, doncs aquesta, situada a l'esquerra de l'altar major, era de Pierola.

Fa un diàmetre de 70 centímetres. És de pedra, amb un escut que té gravades les claus de Sant Pere. A tot el voltant de la conca baptismal hi ha gravades les siluetes d'unes formes gallonades. Li fa de suport una columna octogonal, que es veu que no és de la mateixa època que la pila, per les característiques de la pedra. Descansa sobre una base també octogonal.

Parròquia de Santa Maria de Miralles

Aquesta parròquia també rep el nom popular de Sant Romà. És l'actual parròquia, doncs la històrica és la del castell de Miralles.

Transcrivim les següents notes històriques:

Còpia de la relació que es va enviar al bisbat el 20 desembre 1920. Dues esglésies: les dues són parroquials. La primera tancada al culte es denomina Santa Maria de Miralles (Piera): la segona és la que serveis pel culte i es denomina Capella de Sant Roman Mr. Els sants olis es guarden en un compartiment de l'armari de la sagristia, decentment adornat. Són en vasos de plata. Cada vas té una inscripció amb les lletres S.C.I. L'Església actual té baptisteri. És a l'entrar a la dreta, immediat a la porta d'entrada. És de marbre. Són dues piles, una de gran que té la seva base al terra, i dins d'aquesta una altra de petita, portàtil, però molt pesant, que conté l'aigua baptismal. No hi ha forat de sortida. L'aigua, doncs, es rep en una safata i es tira a la piscina. La pila té una pesada tapa de bronze. No hi ha reixa ni res que tanqui. Té un quadre amb sant Joan batejant a Crist. Tot el que està prescrit per a administrar el baptisme es guarda a l'armari de la sagristia. A l'església antiga hi ha baptisteri, de pedra, tancat amb reixa de ferro, i un quadre de sant Joan. Entre els objectes de culte hi ha unes crismeres de plata dins d'una capsca de fusta, pels sants olis. També hi ha unes crismares en una capseta de plata, pel baptisteri, d'estil gòtic plateresc del segle XVII. Una cullera de plata, senzilla, pel baptisteri. Dues capetes blanques per a batejar.

Extracte de la visita pastoral fet pel rector Ramon Borràs, el desembre de 1931: A la Parròquia de Miralles hi consta que hi havia llibre de baptismes l'any 1566. Consta que l'any 1277 regia la parròquia el rector Raimon Bonis. Objectes de culte: una crismera de plata amb la seva capsca de fusta. Una capseta de plata pel baptisteri.

Parròquia de Santa Maria de Miralles. Circular del Bisbat de 12 de març de 1853. Entre altres existències a l'església, hi ha: una capseta per a les crismares i un a cullera per a administrar el Sant Baptisme.

30 octubre 1858: id.id.: "Enterado S.E.I. de los puntos que V. Toca en su oficio de 21 de octubre, e has servido resolver , que no tiene inconveniente en que se conserve la antigua cajita de los Santos Oleos, con tal que se recomponga, y se Ponga en estado decente.

El 3 d'agost de 1843 es confirma que hi ha les crismares i la cullera de plata pels bateigs.

Relació de l'estat de l'església feta el 12 de desembre de 1939. Dels llibres de Baptisme només se n'ha salvat un que comença l'any 1878 i acaba l'any 1930. En canvi en una relació a la Guardia Civil de 7 de juliol de 1939, es diu que existeixen 5 llibres de bateigs que comprenen des de l'any 1746 fins els temps actuals. Sempre es diu que l'església va ser totalment destruïda en el seu interior, quedant només les parets exteriors. Per tant seria destruït el baptisteri i la pila baptismal. Pel que fa referència a l'església de Santa Maria de Miralles actual.

Per tant, la pila actual és de l'any 1867, segons es veu inscrit a la reixa que la tanca. De marbre blanc. Des del començament de la cavitat de la pila fins on comença el peu quadrat de suport al terra, la formen diversos bordons cilíndrics de diferent amplada i perímetre.

Sobre la pila més antiga en parlem en el capítol dedicat a les piles del període medieval.

Parròquia de Sant Esteve. Ordal (Subirats)

Tant la parròquia com la pila baptismal són de l'any 1900. Situada a l'esquerra de l'entrada. És de marbre, amb dues parts en el seu interior. La més petita de les dues cau fora del cercle de la part més gran i té sortida d'aigua. La cobreix una senzilla tapa de fusta. La forma és de semiesfera, totalment llisa. Descansa sobre una columna amb estries helicoidals, que a la vegada és a sobre una base quadrada.

Hi ha una curiositat que fa referència al baptisme. És sobre la situació d'aquesta parròquia, explicada en l'expedient presentat per tot el poble al senyor Bisbe el dia 17 de juliol de 1870. Després de la guerra del francès, la parròquia va quedar molt malmesa i els feligresos no hi podien celebrar el culte. Diu part de la nota històrica³⁷³: *En cuanto a las fuentes bautismales Vuestra Señoría podrá comprender cuán necesarias nos son y cuanto peligro nos supone el carecer de ellas pues durante el año próximo pasado los llevados a bautizar fueron 20 o más, dos veces diferente estuvieron los párvulos que llevaban a bautizar expuestos a grande peligro de morir en el bautismo, porque el caminoi con ser tan largo es seco y escabroso, siempre en medio del bosque y sin que se encuentre casa alguna en todo su trecho.*

Y para no cansar más la atención de Vuestra Señoría, solo le diré que viven aún en esta Ayuda dos hermanos de un párvulo que al llegar a la Iglesia de la parroquia para bautizarle le encontraron muerto, y por lo mismo, murió sin bautismo.

Més endavant el llibre que esmentem diu que: *Moguts per una extrema necessitat presentaren al Bisbat la sol·licitud per a col·locar la pila baptismal.* L'any 1871 sortí el decret del molt Il·lustre Vicari General concedint tot allò sol·licitat.

Parròquia de Sant Cugat de Sant Cugat Sesgarrigues

En aquesta parròquia hi ha dues piles baptismals. Una és en el vestíbul de l'entrada, a l'esquerra, i és de pedra. En parlem en el capítol sobre les piles dels segles XV al XVIII. L'altra està situada dins la nau de l'església a la dreta de l'entrada, i és de marbre

³⁷³ Informació extreta de: JOSEP RAVENTÓS, Mn., *Cent anys d'una petita comunitat parroquial 1867/1967*. Sant Sadurní d'Anoia, 1968.

blanc. Aquesta fa uns vuitanta centímetres de diàmetre. En el seu interior hi ha dues parts per a l'aigua, una d'elles amb sortida, i també hi ha dues petites cavitats pels sants olis. La preserva dels efectes de la intempèrie una tapa de fusta que s'obre pel mig per mitjà d'un mànec que és una creu de ferro.

Parròquia de Sant Sebastià dels Gorgs d'Avinyonet del Penedès

Aquesta edificació actualment és parròquia, i antigament era un monestir, documentat l'any 1030, que més endavant passà a dependre de Montserrat.

Hi ha una pila baptismal totalment llisa, de marbre blanc, situada a l'esquerra de l'entrada. A les parets del nínxol que li fa de baptisteri hi ha les següents inscripcions: *Sitientes venite ad aquas*, i *Sacrum regenerationis*. L'única característica que la fa diferent d'altres piles baptismals de la mateixa època, és la seva part interior, que té tres cavitats per a l'aigua i no dues com era habitual.

Transcrivim l'acta de la visita pastoral de l'any 1921³⁷⁴ ja que parla d'una pila baptismal de dues parts interiors, i que, per tant, no és l'actual: *La iglesia tiene a la entrada un baptisterio de piedra, dividido en dos partes, una mayor para contener el agua y otra menor para recibir la que cae de la cabeza del bautizando y conducirla bajo tierra. Tiene tapa y una reja de madera, que se cierran con llave y hay un cuadro con la pintura de San Juan bautizando a Cristo. Falta el armario y sacerdote para administrar el bautismo.*

Parròquia de Sant Pere i Sant Fèlix de Font-Rubí

Situada enfront de l'entrada al fons de l'esquerra de la nau del temple. És de marbre blanc, construïda l'any 1880, amb dues parts interiors, sense sortida d'aigua cap de les dues. A més té dues parts més petites per a col·locar-hi els sants olis i la sal en el moment del bateig. Té un voraviu al mig de la columna de suport. Està tancada i protegida per una reixa.

Aquesta pila és la que fa referència l'acta de la visita pastoral de l'any 1921³⁷⁵, que diu: *La Iglesia tiene baptisterio. Se halla situado a la izquierda, cerca de la puerta. La pila baptismal es de mármol. Se halla dividida en dos partes, una mayor para contener el agua y otra menor, para recibir la que cae de la cabeza del bautizando y conducirla bajo tierra. La pila tiene buena tapa de madera. El baptisterio se halla rodeado de verja que se cierra con llave. Tiene un cuadro de San Juan bautizando a Cristo. Cerca del mismo hay un armario mpequeño, en que se guarda lo prescrito para administrar el bautismo.*

³⁷⁴ Informació extreta de: V.P. ELENOS. *Arciprestazgo de Vilafranca del Penedès, any 1921*. Vol. 27.

³⁷⁵ Informació extreta de: V.P. ELENOS. *Arciprestazgo Vilafranca del Penedès, any 1921*. Vol. 27.

Parròquia de Santa Magdalena del Pla del Penedès

Pila baptismal situada a la dreta de l'entrada de l'església. És de marbre i té dues parts interiors per a l'aigua, una d'elles amb sortida a terra. La cobreix una tapa de fusta amb una creu metàl·lica. Per sota de la cavitat de la pila el marbre hi ha gravats uns gallons buidats. Descansa sobre una columna llisa acabada amb una base quadrada. La reixa que tanca el baptisteri porta l'any 1870, que és la data d'acabament de les obres, i segurament de la pila.

